

2 KOLITIYANI

Polo'a Kolitiyani siosi vaya'aina apataleno uno mai'nige'apae'mo mago aigofe apa vaya'mo u'a Kolitiyani taonifi'mo mai'ne'apae'mo siosi vaya'mogi Polona atale'a apakai'apimo apakame hisayafe'mo hosu gemo hute'a Polofe'mo hu'a faipa hu'a ate'nae. Mago Kolitiyani vaya'mogi ani gemo afite'apae'mo Goti ge'amo alagepa hu'a o'afi'nae. Polo'a agai'amo huno ha maeno Goti ali'ya'amo ne'aliya kavafe'mo avo'mo kae'niye.

Polo'a, lusi kava hu'a kafu hu'naya Kalisitini vaya'mo hapa maetapa apamiyo, huno avo'mo kae'niye. Ani gemo sapata 8,9fi'mo hane'niye.

¹ Nagaemo Polo'nae'mo Goti'a, apa ali'ya'nile'mo avale'na ali'na ategauve, huno huteno navaleno nate'nige'na Kalaisi Yesu apa veka'amo mai'nove. Nagae'e konagatimo Timoti'e'mo Kolitiyani taonifi'mo mai'naya siosi vaya'mogitapa'e muki Goti vaya'amo lapaote vaya'mo Akaiya kotegamo mai'naya vaya'mogitapa'efe'mo mani avo'mo nekao'ae.

² Afotimo Goti'e Ala kava netimo Yesu Kalaisi'e'mo fiku lapa mae'ana lapami'anageno lapaipamo'mo falu hino.

Polo'a Gotife'mo hao ke he'niya gemae

³ Goti agi'ale'mo Ala kava netimo Yesu Kalaisi Afo'amo Goti agi'ale'mo alita asaga higetao. Agaemo hau huno nelateya kava'mo Afo'amo'a mai'neni muki afina'mo laha maeno laipamo alino lokiya vaino nelateya vekamo

mai'niye. ⁴ Lagaemo muki agufa hanageke ya'mo ne'alisaya vaya'mo hapa maeta alita lokiya vaita apatesunafe'mo Goti'a laha maeno alino lokiya vaino nelate. Lagaemo muki hanageke ya'mo ne'alunageno'ae'mo laha maeno alino lokiya vaino nelateya kavateti'mo hapa maeta alita lokiya vaita apatesunafe'mo laha maeno alino lokiya vaino nelate. ⁵ Kalaisi'a lusi kana ya'mo ali'niya kava huta lusi kana ya'mo hetamatimo ne'alune. Lusi kava huta kanamo ne'aluna kava'mo huno Goti'a Kalaisiteti'mo mago'e huno laha maeno alino lokiya vaino nelate. ⁶ Goti'a lapa maeno alino lokiya vaino lapateteno lapakufamo alino katino lapatesiyafe'mo kanamo ne'alune. Lapaipafi'mo ali'ya'mo ne'aligetapa ne'aluna agufa kana ya'mo ali'netapae'mo o'ataletapa atafauta alagi nehae. Ani kava huno lapa maeno alino lokiya vaino lapateteno lapakufamo alino katino lapatesiyafe'mo Goti'a laha maeno alino lokiya vaino nelate. ⁷ Kanamo ne'aluna kava hutapa kanamo ne'aliye. Ani kava huno alino lokiya vaino nelateya kava huno alino lokiya vaino lapategaiye, huta ago afi'nona'mofe'mo, o'atale'a atafau'a alagi hugae, huta lagesamo ne'afune.

⁸ Konagatimogitapae, Lagaemo Esiya kotegamo mai'nonageno'ae'mo hanageke ya'mo lagaete'mo afole ai'niya hanageke yafe'mo ava gemo afisayafe'mo lahau'niye. Lusi kava huta kanamo ali'nonageno'ae'mo aeno lagase'nigetae'mo, feita kasalo paesuna ka'mo alagi ohane'niyanageta faligune, huta hu'none. ⁹ He, yasi vekamo'a, faligae, huno

hu'niya agufa gemo laipafi'mo ago afole ai'niye. Lagaitimo laha maegaune, huta osuta Goti'a fali'nayateti'mo alino he tino ne'apateya vekaeke'mo laha maegaiye, huta lagesamo afisunafe'mo mani hanageke ya'mo afole ai'niye. ¹⁰ Agaemo lusi hanageke ya'mo falisuna agufa hanageke ya'mo ali'nona'monanafa lagufamo alino katino late'niyanageno alino katino nelateyanageno alu afina'a'e alu afina'a'e'mo mago'e huno alino katino lategaiye, huta agaefeke'mo lagesamo ne'afune. ¹¹ Lapakaemo asole vaya'mogitapa nunumu hutapa latesageno Goti'a lahau vaisige'apae'mo ani kava hu'a asole vaya'mogimo Gotife'mo hao ke he'a lategae.

Polo'a alu agesamo aji'niya gemae

¹² Lagaemo ma mopafi vaya'mogi afite'a age'naya agufa kavateti'mo mago kava'mo osu'nonageno'ae'mo Goti'a fiku laha maeno lami'nigeta mago kava'mo aeta ati okaeta laipafati'mo laote kava'mo hu'none. Lagaemo ma mopafi vaya'ai apaulagale'mo mani kava'mo nehuta lapakae lapaulagale'mo mago'e huta mani alagepa kava'mo hu'none. Yu'ilaga vekatimo'a mani alagepa kavatie'mo faigoko gemo laha nepaigeta ani alagepa kavatie'mo lamogaga ne'aune. ¹³ Lagaemo lole agufa gemo osuta mago gemo aeta ati okae'nonanagetapa afa'a lekana paitapa afigae. Muki'amogitapamo muki getimo alagepa hutapa afisayafe'mo avo'mo kae'none. ¹⁴ Mago'amogitapamo lageta lagaefe'mo lapamogaga ne'aitapa lahapage lahapage nehiye. Mago'amogitapamo

lagaefe'mo lahapage lahapage nehiya'monanafa nahau'niyanagetapa muki'amogitapa lageta alagepa hutetapae'mo lahapage lahapage hugiye. Ani kava huta Ala kava netimo Yesu'a eminesiya afina'mo lapakaefe'mo lamogaga ne'aitae'mo lahage lahage hugiye.

¹⁵ Nagaemo lole nagesamo o'afi'na magoke nagesamo afi'nae'mo, lole afina'mo lapakaetegamo u'na lapa maegaue. ¹⁶ Lapakaetegamo u'na maige'na lapatale'na Masetoniya kotegamo ute'na halate ai'na atagi ne'na lapakaetegamo e'na mai'nisugetapae'mo Yutiya kotegamo visu-vafe'mo naha maegae, hu'na nagesamo ne'afuve.

¹⁷ Nagaemo, ani kava huguve, hu'na hu'nova gemo navaya'aletike'mo afa gemo hu'nofiye. Ha'ao. Ma mopafi vaya'mogi nehaya agufa ge hu'na hisuva kavafe'mo lole gemo hu'nae'mo magoke afina'mo he, hu'na hute'na, ha'ao, hu'na osu'nove. ¹⁸ Goti'a huguve, huno hu male'niya gemo ataleno alu gemo nosiya kava huta lapakaefe'mo magoke afina'mo he, huta huteta, ha'ao, huta nosune. ¹⁹ Sailasi'agi Timoti'agi nagai'nimogi huta Goti Mafa'ne'amo Yesu Kalaisife'mo ava gemo aeta hakalo huta lapa pai'nona vekamo'mo lole agufa gemo aepa vekamo o'mai'niye. Agaetefe'mo he, huta nehutae'mo aita afeleta hutae'mo, ha'ao, huta nosune. Agaemo he gemo aepa vekamo mai'nenolama gemo aepa vekamo mai'niye. ²⁰ Goti'a muki asole ge'amo alagi lama ge huno ani kava'mo huguve, huno hu male'niya polomasi ge'amo Kalaisiteti'mo, he, huno huteno alino afole aino ne'ate. Alino afole aino ne'ateya'mofe'mo la-

gaemo Kalaisiteti'mo, he, lama gemo hane'niye, huta huteta Goti agi'ale'mo alita asaga nehune.

²¹⁻²² Goti'a agai'a ali'ya'ale'mo lavaleno latesiyafe'mo uvelimo lakino faleno lategekana huno Auneme'aleti'mo faleno late'niye. Alagena ya'amo laipafi'mo hu male'nenoe'mo, vayanimo mai'nae, huno hu'niye. Lamisiya ya'afati'mo Auneme'amo hogoteno ago alino laipafi'mo lami'niya'mofe'mo ago afi'nonana muki alagepa ya'amo alino lamigiye. Goti'a alino lamiteno lokiya vaino nelategetae'mo lagae'e lapakae'e'mo Kalaisipi'mo lokiya vaita ne'maune. ²³ Goti'a nage'niyanageno lama gemo nehiye, huno ageteno naha maeno faigoko gemo lapa paigiye. Lama gemo hu'nae'mo, kayo'mo lapamagisuvafe'mo o'nahau'nige'nae'mo, Kolitiyani taonifi'mo halate o'uguve, hu'na hute'na lapatale'na ae'na lapakase'nove. ²⁴ Lagaemo lapakesa afita fatago hisaya kavateti'mo ala lagi vayatapimo maisunafe'mo osu'nona'monanafa lapamogaga aisayafe'mo lapa ne'maone. Lapakesa afita fatago nehutapae'mo atafautapa alagi hu'netapa he titapa mai'nae.

2

¹ Nagaemo, apaipamo'mo kana hisiyafe'mo halate o'uguve, hu'na naipafi'mo ago nage-samo afi'nove. ² Nagaemo lapaipamo'mo kana hisiya ya'mo ali'na lapamisugenoe'mo nagaemo namogaga aisuva ya'mo ina lagimo ali'a namisaya vaya'mo maigae, lapaipamo'mo kana hugiya'mofe'mae.

³ Visugetapae'mo namogaga aisuva ya'mo alita namisaya vaya'mogitapamo naipamo'mo kana hisiya ya'mo alita o'namisayafe'mo o'u'na avoke'mo kae'nove. Lole nagesamo o'afi'na lokiya vai'na magoke nagesamo afi'nae'mo, namogaga aisuvana ani kava hutapa lapamogaga aigae. ⁴ Naipamo'mo kana huteno nainagamo fai'nigeno naunumo nelamige'na mani avo'mo kae'nove. Lapaipamo'mo kana hisiyafe'mo mani avo'mo okae'nova'monanafa lapakaefe'mo lusi kava huno nahau nayamopafi'mo nahau'niya kava'nimo agesayafe'mo avo'mo kae'nove.

Hosu kava'mo hu'niya vekae'mo, ato, hutapa ha paiyo, huno hapa pai'niya gemae

⁵ Mago vaya'amo apaipamo'mo kana hu'niya ya'mo alino apami'niya vekamo'a nagaetegamo osu'niyana lapakaetegamo hu'niye. Aigofe gemo osisuvafe'mo muki'amogitapa ani kanamo ali'nae, hu'na osu'nofa mago'amogitapamo ani kanamo ali'nae, hu'na hu'nove. ⁶ Asole vaya'amogitapamo hosu kava'alefe'mo anona'amo ami'naya kava'mo alagi'mo ami'nae. ⁷ Fiku yanageno aipamo'mo lusi kava huno kana hisigeno atalegaiyanagi hosu kava'amo alita ataletetapa alita lokiya waitapa ateyo. ⁸ Lapakaemo muki vaya'ai apaulagale'mo agaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapau'niya kavatapimo alitapa ave liyo. ⁹ Hogote'na muki ge'animo afitetapa akame hisafi, hu'na lapamalageka hisuvafe'mo mago avo'mo kae'nove. ¹⁰ Lapakaemo hosu kava'amo alitapa atalesage'nae'mo nagae'e'mo ali'na atalegauve.

Nagaetegamo hosu kava'mo hu'nisiya'mo'mo ali'na atale'nove. Lapa maesuvafe'mo Kalaisi aulagale'mo hosu kava'amo ali'na atale'nove. ¹¹ Fiku yanageno Satani'a humi lateteno aeno lagasegaiye. Na agufa kava'mo alino afole aino atesiyafe'mo hau'nifi huta age'none.

Polo'a Toloasi taonifi'mo mai'nigeno'ae'mo aipamo'mo kana huno mai'niya gema

¹² Nagaemo Kalaisife'mo alagepa faigoko ge'amo ae'na hakalo hu'na hapa paisuvafe'mo Toloasi taonifi'mo u'na ava'yi hu'nogeno'ae'mo Ala kava ne'mo'a ali'ya'amo alisuvafe'mo ka'mo valino nate'niye. ¹³ Nagaemo konaga'nimo'mo Taitasi'a kahauya hu'na age'na ava ote'nova'mofe'mo nahausoli hu'nige'nae'mo maitaleyo, hu'na hute'na apatale'na Masetoniya kotegamo u'nove. ¹⁴ Vae, Gotife'mo hao ke he'nove. Goti'a muki afina'mo alagepa huno laha ne'maegeta Kalaisipi'mo mai'netae'mo kame vayatimo aeta apakasete ne'une. Ne'unageno'ae'mo Kalaisife'mo ava gemo afi'a aeto hisaya faigoko ge'amo alagepa atu aigekana huno muki kotegamo aino atagu faenuneno nehiye. ¹⁵ Lagaemo utae'mo apakufamo alino katino ne'apateya vaya'aitega'e alino apago'ya lagauno apatalesiya kate'mo ne'vaya vaya'aitega'e'mo Kalaisife'mo alagepa faigoko ge'amo aeta hakalo huta hapa nepaunageno'ae'mo Kalaisi'a alagepa atumo ne'aigeno'ae'mo Goti'a atu'amo ne'afiye. ¹⁶ Lagaemo alino apago'ya lagauno apatalesiya vaya'aitefe'mo fali'naya vaya'mogi hosu atu

aigekana huta mai'nonage'apae'mo atu'amo ne'afiyanage'a faligae. Lagaemo apakufamo alino katino ne'apateya vaya'aitefe'mo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya ya'mo atu aigekana huta mai'nonage'apae'mo atu'amo ne'afiyanage'a maige maige hu'a maigae. Ina lagimo ani kana hu'niya ali'ya'mo afa'a aligae. ¹⁷ Asole tisa vayatapimogimo umenitata hu'a kagemi ya'apimo maketi nehaya vayakana hu'a Goti ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya'monanafa lagaemo Kalaisipi'mo mai'netae'mo Goti'a lami'niya ali'ya'amo ne'alitae'mo Goti aulagale'mo laipafati'mo aeta hakalo huta hapa nepaune.

3

Saufa kotalake gelefe'mo ali'ya'mo ne'aliya vaya'aife'mo apava gemo hu'niya gema

¹ Lagaemo mani gee'mo hutae'mo halate alagepa ali'ya'mo ne'aluna vaya'mo mai'none, huta lagaiti lagitile'mo alita asaga huta nelatopiye. Mago vaya'mogimo mono ali'ya alisayafe'mo alagepa mono ali'ya ne'aliya vaya'mo mai'nae, hu'a avo'mo kae'a apami'nage'a alini'a ne'vae. Ani agufa avo'mo'a laha maesiya avo'mo kaeta lapamisupi lapakaepati'mo alinituta alu vaya'aina apamigupiye. Ha'ao. ² Lapakaemo avo'mo nekaya yakana hutapa mai'nae. Kalaisi'a ani avo'mo laipafi'mo kae male'nige'apa muki'amogimo lapakete'apae'mo ani kava hu'a avo'mo agete'a lekana nepaiye. ³ Kalaisi'a

ali'yatileti'mo afole yate'mo avo'mo kae male'niye. Agaemo avo'mo nekaya aniteti'mo avo'mo okae'nifa afa'a ne'maiya Goti Auneme'aleti'mo avo'mo kae male'niye. Latapa yafate'mo avo'mo okae'nifa malu male nehiya lapaipafi'mo avo'mo kae male'niye.

⁴ Lagaemo Kalaisiteti'mo alino lokiya vaino late'nigetae'mo, Goti aulagale'mo ani alagepa ali'ya'mo ali'none, huta lagesa afito fatago nehune. ⁵ Himamutimo ohane'niyanageta lagaitimo alagepa lagesamo afa'a o'afigune. Goti ali'ya'amo alisuna himamutimo Gotitegati'mo afole ne'aiye. ⁶ Agaemo ali'ya'amo alisunafe'mo alino lokiya vaino late'nigeta saufa kotalake gelefe'mo ali'ya'amo ne'aluna vaya'mo mai'none. Saufa kotalake gemo malaga yate'mo avo'mo kae male'niya ke'aepa gegana huno ohane'nifa Auneme'a'e gemo yu'ilaga gemo hane'niye. Ke'aepa gemo'a vaya'mo apamagige'a nefaliya'monanafa Auneme'amo'mo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiye.

⁷ Vaya'mo ne'apamagiya gemo yafate'mo avo kae male'niya gemo ali'ya'amo'mo ha le konali ya'amo hane'niye. Mosesela ke'aepa gemo ali'niya afina'mo augosafati'mo aeno ha le'nige'apae'mo Isaleli vaya'mogimo alagi aulu hae'a o'age'naya'monanafa augosafati'mo aeno ha le'niya ya'amo aise aise huno hano hume hume e'niya ha le konali ya'amo hane'niye. ⁸ Ani ali'ya'mo ha le konali ya'amo hane'niya'monanafa Auneme'amo'mo ne'aliya

ali'ya'mo ha le konali ya'amo'a mago'e huno lusi kava huno aeno ne'agase. ⁹ Ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, hosu vaya'mo mai'nae, huno nehiya gelefe'mo ali'ya'mo ne'aliya ha le konali ya'amo hane'niya'monanafa fatago kava'mo alino ne'apamiya gelefe'mo ali'ya'mo ne'aliya ha le konali ya'amo'a mago'e huno lusi kava huno aeno agase'niye. ¹⁰ Akeya'vilaga ali'ya'mo'a ha le konali ya'amo hemenimo ohane'niye. Mago'e huno aeno agase'niya ha le konali ya'mo'a ago aeno ati kae'niya'mofe'mae. ¹¹ Hano hugefe nehiya ali'ya'mo ha le konali ya'amo hane'niyana hano osuno hanege hanege huno hanesiya ali'ya'mo ha le konali ya'amo'a mago'e huno lusi kava huno aeno ne'agase. ¹² Lagaemo saufa kotalake ge'aleti'mo alagepa kava'mo afole aigiye, huta huteta lavayagunagu nehuta agava ne'mauna'mofe'mo mago gemo alita fala okita muki ge'amo aeta hakalo huta hapa nepaune. ¹³ Mosese augosafati'mo aeno ha le'niya ya'amo hano hume hume e'nigeno'ae'mo Isaleli vaya'mogimo augosafi'mo aulu hae'a o'agesayafe'mo lavolavoleti'mo aino ati kae'niya'monanafa lagaemo mago gemo aeta ati nokaone. ¹⁴ Goti'a apaipa apakesamo alino akani male'nige'apae'mo ani kava hu'a maima maima e'a hemenimo atafa kotalake gemo lekana nepaigeno'ae'mo ani agufa lavolavomo'a apaipa apakesale'mo aino ati kae'niye. Goti'a ani agufa lavolavomo fiku alino lageno o'atalegaifa Kalaisitetike'mo alino lageno atalegaiye. ¹⁵ Lavolavomo'a apaipa apakesale'mo aino ati kaeno haneme haneme

ne'egenoa'e'mo ani afina'mo Mosese gemo ali'a lekana nepaigenoa'e'mo ani lavolavomo afa'a hane'niye. ¹⁶ Hane'niya'monanafa mago vaya'mo aila afe le'a Ala kava netegamo ne'agenoa'e'mo ani lavolavomo alino lageno ne'atale. ¹⁷ Ala kava ne'mo Auneme'amo mai'niya'mofe'mo apaipafi'mo ali'ya ne'aliya vaya'mogimo kalavusifi'mo o'mai'a afa'a ne'maiye. ¹⁸ Goti'a laugosafati'mo lavolavomo ago alino lageno atale'nigeta alave'yofati'mo laugosamo ne'agona kava huta Ala kava ne'mo ha le konali ya'amo ne'agonagenoa'e'mo Ala kava ne'mo Auneme'amo'mo alino hamaleno nelategetae'mo ha le konali ya'amo alime alime uta Ala kava nekana huta hamaleme hamaleme ne'une.

4

¹ Goti'a hau huno lateteno ani ali'ya'mo lami'niya'mofe'mo laipamo'mo kana nosigeta no'atalone. ² Lagaemo lavagage osisiyafe'mo hosu kavatimo aeta ati nokaone. Humi lapateteta Goti ge'amo alita afe leta anonale alu gemo no'malone. Lagaemo Goti aulagale'mo lama ge'amo afole yategamo aeta hakalo huta hapa nepaunagenoa'e'mo muki vaya'ai yu'ilaga ne'apimo'a, lama gemo nehaya vaya'mo mai'nae, huno nehiye. ³ Alagepa faigoko getimo lavolavoleti'mo aino ati kae'nisiya'mo'mo Goti'a alino apago'ya lagauno apatalesiya kate'mo ne'vaya vaya'ai apaipafike'mo aino ati kae male'nige'a no'agae. ⁴ Ma mopafi vaya'mogi goti'apimo'a apakesa afi'a fatago nosaya vaya'ai

apakesamo afisaya apaulagamo alino fali kaeno apate'nige'apae'mo afa'a no'agae. Kalaisi'a Goti aune'amo alagi mai'niya'monanafa apakaemo Kalaisi ha le konali ya'ae'mo alagepa faigoko ge'amo'a aeno ha neleya konali ya'amo afa'a o'agegae. ⁵ Lagaemo lagaitie'mo aeta hakalo nosupa Yesu Kalaisi'a Ala kava netieke'mo aeta hakalo nehune. Lagaemo Yesu agi'alefe'mo ali'ya'amo ne'aluna vayatapimo mai'none. ⁶ Goti'a hani hu'niya yapife'mo, aeka ha lo, huno hu'niya Goti'a laipafife'mo, aeka ha lo, huno hu'nigeno Goti ha le konali ya'amo Kalaisi augosafati'mo aeno ha le'nigeta age'none.

Mopa samogana huta ne'maune, huno hu'niya gemae

⁷ Vaya'mogimo lage'apae'mo, himamu'apimo apakae ya'mo ohane'nifa Gotitegatike'mo aeno agase'niya himamu'amo ali'nae, hu'a hisayafe'mo lagaemo ina agufa mopa samogana huta mai'nonageno'ae'mo ani lusi alagepa ge'amo mopa samofi'mo male'niye. ⁸ Hanageke ya'mo'a faino ku aino late'niya'monanafa ka'mo afa'a hane'niye. Na kava hugupi huta lagesamo no'afuna'monanafa laipa lagesamo alagi asagauno no'aiye. ⁹ Apaini hu'a nelataya'monanafa Goti'a lataleno no'viye. Lamagi'nageta asagauta ne'auna'monanafa nofalune. ¹⁰ Yesu'a afa'a mai'niye, huta lagufaleti'mo alita apave lisunafe'mo Ala kava ne'mo Yesu'a fali'niya agufa kava'mo lagufale'mo alinita ne'une. ¹¹ Yesu'a afa'a mai'niya himamu'amo kasalisiya lagufale'mo

lagesayafe'mo afa'a maiyategamo ne'mauna
vaya'mogita Yesu agi'alefe'mo lamagisageta
falisuna kavategamo mai'none. ¹² Inagi
falisuna kava'mo'a lagufafi'mo ali'ya'mo
ne'aliya'monanafa Yesu'a afa'a mai'niya
himamu'amo'mo lapaipafi'mo ali'ya'mo
ne'aliye.

¹³ Goti mukufi'mo avo'mo kae male'niya
gemo'a huno'ae'mo, Nagesa afi'na fatago
hu'nova'mofe'mo ge hu'nove, huno hu'nigeta ani
magoke Aune'ae'mo lagesa afita fatago nehuna
aepa vekamo Aune'amo ali'nona'mofe'mo
lagae'e'mo ge nehune. ¹⁴ Lagaemo afi'nonana
Ala kava ne'mo Yesu'a ago alino he tino ate'niya
vekamo'a Yesu'e lagae'e'mo alino he tino
lateteno'ae'mo lapakaegi'e'mo lavalelinuno
agae'e'mo magokepi alino lokaeno latesigeta
lokaeta maigune, huta afi'nona'mofe'mo ge
nehune. ¹⁵ Lagaemo lapa maesunafe'mo muki
mani agufa kana ya'mo alita ne'maune. Goti'a
asole vaya'aina fiku hapa maeno ne'apamiya
kava'amo aino atagu faeno uneno hisige'a
mago'e mago'e hu'a hao ke hete'apae'mo Goti
agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atesayafe'mae.

¹⁶ Goti'a alino he tino lategaiya'mofe'mo
laipamo'mo kana nosigeta no'atalone.
Afole netimo alino kalagu kime kime
ne'viya'monanafa muki afina'ae afina'ae'mo
Goti'a yu'ilaga netimo alino hegafa huno ne'ate.
¹⁷ Aise hanageke ya'mo aise afina'mo ne'aluna
kava'mo'a alino alo huno nelateyanageta
anona'ale'mo lusi kava huno aeno agase'niya

ha le konali yatimo hanege hanege huno hanesiya ha le konali yatimo aligune. ¹⁸ Lagaemo ne'agona yafe'mo lagesamo o'afita no'agona yafeke'mo lagesamo ne'afunageno'ae'mo alo huno nelate. Ne'agona ya'mo'a yoka afina'mo hanegaiya'monanafa no'agona yatimo'a hanege hanege huno hanegaiye.

5

¹ Ago afi'nonana ma mopafi seli notimo atalagausiya'mo'mo o'atalagauno afa'a hanege hanege huno hanesiya notimo koku'napi'mo hane'niya'mofe'mo laipamo'mo kana osu'niye. Vaya'mogimo notimo apayateti'mo oki'naya'monanafa Goti'a ki male'niye. ² Seli notifi'mo mai'neta avovo nehutae'mo koku'napati notimo alita akalo huta vaisunafe'mo lusi kava huno lahau'niye. ³ Kukena'amo ago alita vai'nisuna'mo'mo falisunageno Goti'a lageteno'ae'mo, lapakufa'alaga'age'mo mai'nae, huno laha opaisigeta saufa kukenamo afa'a alita vaigune. ⁴ Lagaemo seli notifi'mo mai'netae'mo lusi kava huta kana ya'mo ali'neta avovo nehune. Kukenatimo asagita atalesunafe'mo lagesamo o'afita saufa kukenamo alita anile akalo huta vaisunageno maige maige huta maisuna kavatimo'a falisuna kava'mo alino hano huno atalesiyafe'mo lahau'niye. ⁵ Mani kava'mo huta maisunafe'mo alo huno late'niya vekamo Goti'a mai'niye. Agaemo alino lamisiya yapatil'mo Auneme'amo ago alino lami'niya'mofe'mo muki ya'amo alagi alino lamigiye, huta ago afi'none.

6 Alino lami'niya'mofe'mo koli osuta lokiya vaita mai'none. Ago afi'nonana lagufafi'mo mai'netae'mo Ala kava ne'e'mo o'mai'none. 7 Hemenimo o'age'nona'monanafa agaefe'mo lagesa afita fatago nehutae'mo ma mopafi'mo mai'none. 8 Lagufa'amo ataleta uta haita Ala kava ne'e'mo maisunafe'mo koli osuta he, kanalene, huta nehune. 9 Lagufafi'mo mai'nopi ataleta visupi nehutae'mo amuse huno latesiyafe'mo ali'ya'amo ne'alune. 10 Muki'amogita Kalaisi'a sia'ale'mo fai mai'nenoe'ae'mo kavatimo alino fako huno latesiyafe'mo haita aulagale'mo he tita maigune. Lagufafi'mo mai'netae'mo alagepa kava'mo hu'nisupi hosu kava'mo hu'nisupigeta lamete lamete huta muki'amogita miyatimo aligune.

Polo'a alino nanu aeno ne'apateya ali'yafe'mo ava gemo hu'niya gemae

11 Ala kava nefe'mo koli nehutae'mo lagaefe'mo alagi lama gemo nehae, hu'a apakesa afi'a fatago hisayafe'mo apakesamo alita hapa nepaune. Goti'a laipafi'mo ago ageteno'ae'mo, alagi lama gemo nehae, huno nehigetapae'mo lapaipafati'mo, alagi lama gemo nehae, hutapa nehafi huta lagesamo afi'netae'mo, nehae, huta nehune. 12 Halate, alagepa ali'ya'mo ne'alune, huta lagitile'mo alita asaga huta atesunafe'mo nosupa lapamogaga aita latesayafe'mo mani gemo nehune. Lapakaemo apaipafi'mo hane'niya kavafe'mo apamogaga o'ai'a amega apakufale'mo nehaneya kavafe'mo apamogaga ne'aiya vaya'ai ge'apile'mo afa'a aeta atagaina hutapa hapa

paisayafe'mo mani gemo nehune. ¹³ Vaya'ai apaulagale'mo negi kava'mo nehisunana Gotitefe'mo nehugune. Api kava'mo nehisunana lapakaetefe'mo nehugune. ¹⁴ Kalaisi'a lagaefe'mo hau ayamopafi'mo hau'niya kava'amo'a heno lavayu hulinuno nelate. Mani kavatefe'mo alita fako huta lagesamo afi'nonana magoke vekamo'a muki vaya'aitefe'mo falino apate'niya'mofe'mo muki'amogi agae'e'mo fali'nae. ¹⁵ Fali'naya'monanafa afa'a mai'naya vaya'mo apakai'api hapau'niya kava'mo mago'e hu'a akame osu'a faliteno he tino apate'niya vekalefe'mo muki kava'mo hisayafe'mo ani muki vaya'aitefe'mo falino apate'niye.

¹⁶ Lagaemo mago'e huta ma mopafi vayakana huta vaya'ai kava'apimo alita fako huta no'apatone. Lagaemo hogoteta Kalaisi'a ma mopafi vayakana huta age'nona'monanafa hemenimo mago'e huta ma mopafi vayakana huta o'agegaune. ¹⁷ Goti'a ina lagimo Kalaisipi'mo mai'nisafi ago saufa vaya'mo alo huno apate'niye. Afiyo, hu'na, atafa kava'apimo ago hano hu'nigeno'ae'mo muki saufa kava'apimo afole ai'niye. ¹⁸ Muki ani kava'mo aepa vekamo Goti'a mai'niye. Agaemo Yesu Kalaisiteti'mo agai'a'e'mo alino nanu aeno lateteno'ae'mo agai'a'e'mo alino nanu aeno lapate'niye, huta hapa paisuna ali'ya'amo ago alino lami'niye. ¹⁹ Inagi Goti'a Kalaisipi'mo alino ao ya'mo hu male'niya'mofe'mo hosu kava'apilefe'mo vai'mo no'apamiye. Agaemo alino ao ya'mo male'niya gele'mo alagepa

huta yagaita atesunafe'mo ali'ya'amo ago alino lami'niye. ²⁰ Ani ali'ya'amo lami'niya'mofe'mo Kalaisi avayamo ali'nonageno'ae'mo Goti'a lavayafati'mo ge huno'ae'mo, lapao ke hove, huno nehiya agufa gemo muki vaya'aife'mo, lapao ke hone, Goti'a ago alino ao ya'mo hu male'niya'mofe'mo lapakaemo alita lapao ya'mo hu male'netapa agae'e'mo magokepi lokaetapa maiyo, huta nehune. ²¹ Na kava higetaene. Lagaemo Kalaisipi'mo mai'netae'mo Goti fatago kava'amo hamalesunafe'mo Goti'a hosu kava'mo alagi osu'niya vekae'mo hosu kava'mo mai'niye, huno alino hamaleno ate'niye.

6

¹ Lagaemo Goti'e'mo magokepi lokaeta ali'ya'amo ne'aluna vaya'mogita hutae'mo, Goti'a fiku hapa maeno ne'apamiya kava'amo fiku o'alitapa agetapa alagepa huta agetetapa aliyo, huta aukaya huta nelapatone. ² Ani kavatefe'mo huno'ae'mo, Fiku hapa mae'na ne'apamuva afina'mo gekamo afi'nove. Apakufamo ali'na kati'na ne'apatova afina'mo kaha mae'nove, huno hu'niye. Afiyo, hemenimo vaya'mo fiku hapa maeno ne'apamiya afina'mo hane'niye. Afiyo, hemenimo vaya'ai apakufamo alino katino ne'apateya afina'mo hane'niye. ³ Ali'yatie'mo hu'a faipa hu'a olatesayafe'mo vaya'ai apaiyafi'mo hapaesiya ya'mo alita no'malona'monanafa ⁴ Goti ali'ya'amo alagepa hu'a ne'aliye, hu'a lagesayafeke'mo alu alagepa kava alu alagepa kava'mo nehune. Lagaemo

o'ataleta atafauta alagi huta maige hanageke ya'mo alige kafu huge kana ya'mo alige huta mai'none. ⁵ Vaya'mogi lamagige kalavusi hu'a latege apano ae'a apavamusa gemo hu'a latege nehae. Lokiya ali'ya'mo ne'alitae'mo alaga lahaege lau okalege ne'ya'mo o'nege huta mai'none. ⁶ A'ne'aitegamo lokiya yaveyave kava'mo huge afiteta ageta aeto huge yuna laipamo kalige falu laipamo kalige alita lao ya'mo huge Aote Auneme'aleti kava'mo huge laipafati'mo lahau layamopafi'mo lahaege huta mai'none. ⁷ Lama gemo huge Goti himamu'aleti'mo huge huta alagepa kava'mo huta mai'none. Fatago kavateti'mo kame hisuna ya'mo lamaga layapi'mo alige hogo layapi'mo alige huta mai'none. ⁸ Mago vaya'mogi lagitile'mo ali'a afepi nelatae. Mago vaya'amogi hu'a faipa hu'a nelatage'a mago vaya'amogi ala lagitimo nelamiye. Mago vaya'mogi hu'apae'mo, apakesamo nefaiya vaya'mo mai'nae, hu'a nehaya'monanafa lama gemo vaya'mo mai'none. ⁹ Ina agufa vaya'mo mai'nae, hu'a hute'a nolagaya'monanafa Goti'a lage'niye. Falisuna agufa kava'mo nehutae'mo lageyo, afa'a mai'none. Lamagi'naya'monanafa alagi kamiti olamagi'nae. ¹⁰ Laipamo'mo kana nehaya'monanafa muki afina'mo lamogaga ne'aune. Kagemi yatimo ohane'niya vaya'mo mai'nona'monanafa alopa kagemi ya'apimo alita ne'apamunage'apae'mo alopa kagemi ya'e vaya'mo nehamalae. Ma mopafi ya'mo o'ali'nona'monanafa muki ya'amo ago ali'none.

11 O Kolitiyani vaya'mogitapae, huta, muki lagesamo afi'nona ge'amo huta afole aita lapa pai'none. Laipa lagesafi'mo lahau'niya kava'mo mago'e huta ago alita lapami'none. 12 Laipamo atafauta o'ateta alita lapami'nona'monanafa lapaipamo olamitapa atafautapa ate'nae. 13 Mafa'ne'nimogitapae'mo, hu'na, lapakae'e'mo anonatilefe'mo lapaipamo lamiyo.

Goti mono no'amo mai'nae, huno hu'niya gemae

14 Alu agufa'e afu'e alu agufa'e afu'e'mo magokepi lokae'ana ali'ya'mo alisa'afe'mo yosaleti'mo ki'a anatafau'ana no'anatae. No'anataya kava hutapa apakesa afi'a fatago osu'naya vaya'e'mo magokepi lokaeta ali'ya'mo o'aliyo. Haiya kava hu'ana alagepa kava'e hosu kava'e'mo afalu afalugana hu'ana magokepi lokae'ana hanega'ae. Haiya kava hu'ana ha le ya'e hani ya'e'mo afalu afalu hu'ana magokepi lokae'ana hanega'ae. 15 Kalaisi'e Satani'e'mo magoke anaipa kali'ana ne'mai'afiye. Ha'ao. Apakesa afi'a fatago nehaya vaya'ai kava'apimo alu kava'mo hane'nigeno apakesa afi'a fatago osu'naya vaya'ai kava'apimo alu kava'mo hane'niya'mofe'mo magoke hetamafati'mo o'aligune. 16 Haiya kava huno alo nehaya aigofe goti'apimogi Goti aote ha le mono nopi'mo hanegae. Alu ya alu ya'mo hane'naya'mofe'mo ohanegae. Lagaemo afa'a ne'maiya Goti aote ha le mono no'amo mai'nona'mofe'mae. Goti'a ani kavatefe'mo huno'ae'mo,

Nagaemo apakaepi'mo mai'ne'na apakae folagapi'mo umenitata huguve. Goti'apimo'namo maisuge'a vaya'nimo maigae, huno hu'niye. ¹⁷ Hu'niya'mofe'mo Ala kava ne'mo'a huno'ae'mo, Apakae folagapati'mo apataletapa uta lapaote maiyo. Hosu yate'mo ame o'ali'nige'nao lapavalegauvanagi. ¹⁸ Afotapimo'namo maisugetapa mafa'ne a'mafa'ne'nimo maigae, huno Ala kava ne'mo ayamufa'age vekamo'a ani gemo hu'niye, huno hu male'niye.

7

¹ Nahau nayamopafi'mo nahau'niya vaya'nimogitapae, hu'na, Goti'a ani kava'mo huguve, huno hu male'niya gemo ago afi'nona'mofe'mo muki hosu kavatimo lagufale'e laipa lagesafi'e'mo o'ani'ya fai'niya yakana huno hane'niya kava'mo aeta kalo paeta atalegetao. Gotife'mo koli nehutae'mo laote kava'mo alita afole aiteta hume hume alagi haita hapaigetao.

Polo'a amogaga ai'niya kavafe'mo hu'niya gemae

² Lapakaemo lapaipa lapakesamo aino halo aisigeta maino. Mago vaya'aitegamo hosu kava'mo osu'none. Mago vaya'mo alita hosu huta o'apate'none. Aigofe gemo huteta mago vaya'ai kagemi ya'apimo kumaya o'ali'none. ³ Lapakaepi'mo ali'na fai'na lapatesuvafe'mo mani gemo nehufiye. Ha'ao, hogote'na hu'nae'mo, lapakaemo falisayana lapakae'e'mo magokepi'mo faligune. Afa'a maisayana ani kava

huta lapakae'e'mo magokepi'mo afa'a maigune, hu'na hu'nove. ⁴ Lapakaemo alagepa kava'mo hugae, hu'na lokiya nagesamo afite'nae'mo hu'na ha le'na lapa nepauve. Lusi kava hu'na namogaga ai'na nelapate'nae'mo lapava gemo hu'na hapa nepauve. Naipamo'mo falu hu'niya kava'nimo'mo havai te'niye. Alopa hanageke ya'mo ali'netae'mo nagaemo lusi kava hu'na namogaga ne'auve.

⁵ Lagaemo Masetoniya kotegamo eta mai'netae'mo maita falu osu'none. Hanageke ya'mo'a faino ku aino late'nige'apae'mo amega lagufale'mo kame hu'a nelatagetae'mo yu'ilaga laipafi'mo koli hu'none. ⁶ Hu'nona'monanafa Goti'a apaipamo'mo kana nehia vaya'ai apaipamo alino falu huno ne'apateya vekamo'a Taitasi'a alino ategeni halate lagaetegamo e'niya kavateti'mo laipamo alino falu huno late'niye. ⁷ E'niya kavafeke'mo laipamo'mo falu osu'niya'monanafa Taitasi'a lapakaefe'mo aipamo'mo falu hu'niya kava huno laipamo'mo falu hu'niye. Agaemo huno'ae'mo, apakaemo lagesayafe'mo lusi kava huno hapau'nige'a yulagefa ne'aiye. Kagaetefe'mo apayamukiki nehae, huno laha pai'nige'nae'mo mago'e hu'na namogaga ai'nove. ⁸ Avo'mo kae'na atale'nogetapa alita lekana paita afitetapae'mo lapaipamo'mo kana hu'niya'monanafa ani kavafe'mo nahau osu'nove. Hemenimo nahau osu'novana'monanafa hogote'na ago nahau hu'nove. Afi'novana ani avo'mo alita lekana paita afitetapae'mo lapaipamo'mo kana hu'niya'monanafa afa aise afina'mo

lapaipamo'mo kana hu'niye. ⁹ Lapaipamo'mo kana hu'niya'mofe'mo namogaga o'ai'nofa lapaipamo'mo kana hu'nigetapa lapaipamo alitapa afe le'naya kavafeke'mo hemenimo namogaga ne'auve. Lapakaemo getileti'mo alagepa hutapa o'maisayafe'mo Goti'a hau'niya kavatefe'mo lapaipamo'mo kana hu'niye. ¹⁰ Goti'a hau'niya agufa apaipa kana hu'niya kava'mo'a vaya'ai apaipafi'mo hapau osisaya kava'mo'a ali'ya'mo ne'aligeno'ae'mo Goti'a apakufamo alino katino ne'apate. Ma mopafi vaya'mogi apaipamo'mo kana nehiya agufa kava'apimo'a nefaliya kava'mo alino afole aino ne'ate. ¹¹ Afiyo, Goti'a hau'niya agufa lapaipa kana hu'niya kava'mo'a lapaipafi'mo malage huno ali'ya'mo ali'nigetapae'mo lapakaemo hu'naya kavafe'mo he titapa ava ge hutetapa lapakaitapie'mo ge lapautetapa koli lapaipamo kali'nigetapae'mo lapayamukiki hutapa kayo'mo amisayafe'mo hu'nae. Alu alagepa kava alu alagepa kava'mo nehutapae'mo alagi alagepa hutapa alita api aita ate'nae. ¹² Avo'mo kae'nova'monanafa hosu kava'mo hu'niya vekae'mo nagesa ala'amo o'afige apakaetegamo hosu kava'mo hu'niya vekalegae'mo nagesa ala'amo o'afige nehu'na avo'mo kae'nove. Goti aulagale'mo lapakaefe'mo lagesamo afi'netae'mo yagaita nelapatona kava'mo ali'na lapave lisugetapa agesayafe'mo mani avo'mo kae'nove.

¹³ Ani kavatefe'mo laipamo'mo falu hutapa late'nageta Taitasi'a amogaga ai'niya kavafe'mo lusi kava huta lamogaga ai'none. Lapakaemo

aipamo alita falu hutapa ate'naya'mofe'mo amogaga ai'niye. ¹⁴ Nagaemo Taitasife'mo lapakitapile'mo ali'na asaga hu'na lapate'nova gelefe'mo navagage nosiye. Lapa pai'nona gemo lama gemo hane'niya kava huno Taitasife'mo lapakitapile'mo alita asaga huta lapate'nona gemo afole yategamo afole ai'nigeno lama gemo hane'niye. ¹⁵ Taitasi'a koli hutapa atete nehutapae'mo lapaya'mo amitetapa ge'amo afi'naya kavafe'mo agesamo afino ho huteno'ae'mo lapakaefe'mo mago'e huno hau ayamopafi'mo hau'niye. ¹⁶ Nagaemo lapakaefe'mo, muki alagepa kava'amo hugae, hu'na nagesamo ne'afuva'mofe'mo namogaga ne'auve.

8

Ofalini monimo malesaya kavafe'mo hu'niya gemae

¹ Konagatimogitapae, huta, Goti'a Masetoniya kotega siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'aina fiku hapa maeno apami'niya kavafe'mo ava gemo afisayafe'mo lahau'niye. ² Alopa hanageke ya'mo'a apamalageka hu'nige'apae'mo lusi kava hu'a kafu hu'naya'monanafa mago'e hu'a apamogaga ne'ai'apae'mo alopa moni ofalinimo male'nae. ³⁻⁴ Hapa maesiya gemo hu'nae'mo, ofalinimo malesaya himamu'apimo hane'niya agufa aiyaya hu'a male'nae. He, ofalinimo malesaya himamu'apimo mago'e hu'a ae'a agase'a male'nae. Apakai'apimo hu'apae'mo, Lapao ke hone, hu'a, apaote vaya'mo konaga konaga kava'mo huta hapa

maeta apamisuna ofalini monimo malegesune, hu'a hute'a alisunafe'mo aukaya hu'nae. ⁵ Ofalini moni'age'mo malesayafe'mo hu'nae, huta lagesamo afi'nona'monanafa hogote'a Goti'a hau'niya kava'mo hu'a apakai'api apakufamo Ala kava ne'mo amite'apa ofalini monimo ali'a lami'nae. ⁶ Lami'naya'mofe'mo Taitasi'a lapakaetegamo uno fiku hapa maesaya ofalinimo malesaya ali'ya'mo alino aepa fai'niya vekae'mo, uka ani ali'ya'mo alime alime uka alika hano huka ato, huta ha pai'none. ⁷ Lapakaemo muki alagepa kava'mo nehutapae'mo Gotifeke'mo lapakesa afita fatago huge alagepa hutapa aeta hakalo huge alagepa hutapa afita aeto huge lapayamukiki huge lagaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapauge nehutapae'mo ani alagepa ofalinimo malesaya ali'ya'e'mo aliyo.

⁸ Nagaemo mani kava'mo hiyo, hu'na osu'nova'monanafa mago vaya'mogi apayamukiki hu'naya kavateti'mo lama ge hutapa lapau lapayamopafi'mo nelapaiya kavafe'mo lapamalageka hu'na lapafi nekove. ⁹ Ala kava netimo Yesu Kalaisi'a fiku lapa maeno lapami'niya kavafe'mo ava gemo ago afi'nae. Hogoteno yahauve vekamo mai'niya'monanafa lapakaemo yahauve vaya'mo maisayafe'mo kagemi ya'amo o'male'niya vekamo hamale'niye.

¹⁰ Nagae naipa nagesamo lapa paigesuve. Afe kafugamo ani ali'ya'mo aligune, hutetapa aepa faitapa ali'naya ali'ya'mo hemenimo alita

hano hisayana alagepa huno lapa maegaiye.
¹¹ Hugune, hutapa lapayamukiki hu'naya kava hutapa male'nisaya yapati'mo hutapa hano huta hisayafe'mo lapayamukiki hiyo.
¹² Lapakaemo hogoteno lapau'nisiya'mo'mo male'nisaya yapati'mo alita fako hutapa magoke aiyaya hutapa hisageno'ae'mo Goti'a haugiye. Goti'a moni'apimo ohanesige'a ofalinimo osisaya vaya'aife'mo ofalinimo hiyo, huno afa'a osugiye. ¹³⁻¹⁴ Lapakaemo kanamo alisage'a mago vaya'amo afa'a maisayafe'mo mani gemo nosufa muki'amo lapakae'e apakae'e'mo magoke agufa alagepa kava'mo hutapa maisaya agufa gemo nehuve. Lapakaemo ani afinateti'mo alopa ya'mo male'naya'mofe'mo kafu hu'nisiya vaya'aina hapa maetapa apamisaya kava'mo hane'niye. Henaga'amo lapakaemo kafu nehisayana lapa mae'a lapamigaya'mofe'mae. Ani kava'mo hisage'apae'mo kafu osu'a lapakae'e'mo alagepa hu'a magokepi lokae'a maigae. ¹⁵ Goti mukufi'mo avo'mo kae male'niya gemo'mo huno'ae'mo, *Asole ya'mo alino anupa huno male'nisiya vekamo ya'amo'a ali'ya'amo hane'niya ya'mo hane'niye. Aise ya'mo alino anupa huno male'nisiya vekamo'a kafu osu'niye, huno hu'niye.*

Taitasi'a Kolitiyani taonifi'mo u'niya gemae

¹⁶ Nagaemo lapa maesuvafe'mo lusi kava hu'na nagesamo ne'afuva kava huno Taitasi'e'mo lapa maesiyafe'mo agesamo ne'afiye. Goti'a Taitasi aipafi'mo agesamo afi'niya kava'mo alino ami'niya'mofe'mo Gotife'mo hao

ke nehove. ¹⁷ Taitasife'mo lagaemo ha pai'nona ge'age'mo o'afi'niya'monanafa mago'e huno ayamukiki huno agai'amo hau'nigeno lapakaetegamo u'niye. ¹⁸ Mago avagi hisiya vekamo konagatimo'e'mo alita anate'nonage'ana u'na'ae. Ani konagatimo'a alagepa faigoko gemo aeno hakalo huno hapa nepaiya kavateti'mo muki siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'mogimo ala agi'amo ami'nae. ¹⁹ Lagae'e'mo magokepi lokaeno visiyafe'mo siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'mogimo lekana pai'a ate'nae. Hapa maesayafe'mo lapau'niya kava'mo alita apave lisunage'a agete'a Ala kava ne'mo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atesayafe'mo ofalini monimo magokepi alinita ugune. ²⁰ Mago vaya'amogimo alope monimo alinituta apamisuna kavatefe'mo vai'mo olamisayafe'mae. ²¹ Ala kava ne'mo aulaga'aleke'mo alagepa kava'mo osug-una'monanafa muki vaya'ai apaulagale'e'mo alagepa kava'mo hugesune.

²² Lagaemo mago alu konagatimo'a anakae'e'mo alita lokaeta apate'nonage'a u'nae. Lagaemo muki afina'mo amalageka huta ate'nonageno'ae'mo laha maesiyafe'mo muki afina'mo ayamukiki huno mai'niye. Agaemo lapakaefe'mo alagepa kava'mo hugae, huno lusi kava huno agesamo afi'niya'mofe'mo mago'e huno ayamukiki huno u'niye. ²³ Mago vaya'mo Taitasife'mo afigesayana, magoke agufa ali'ya'mo ne'alu'a'mofe'mo nafalu'nimo'mo mai'nigeta'a nagae'e'mo magokepi lokaeta'a

ali'ya'mo ne'alu'ae. Agae'e'mo lokae'ana u'na'a konagatila'moganife'mo anafi gesayana, siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'mogimo ali'a anatage'ana u'na'a apa vekala'mo mai'na'ae. Kalaisi'a anakaeteti'mo ala agi'amo ne'aliye. ²⁴ Apakaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapau'niya kavatapimo alita apave lige'apao na kava nehagetae'mo lapakitapile'mo alita asaga nehupige'a apakaemo muki siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'mogi'e'mo lapakeyo.

9

¹ Lapakaemo Yuta kotega mai'naya apaote vaya'aina hapa maesaya ofalini monie'mo avo'mo kaesuva ali'ya'nimo ohane'niye. ² Nagaemo ago afi'novana afa'a apamigune, hutapa hu'naya gemo Masetoniya kotega siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'ai apaulagale'mo lapakitapile'mo ali'na asaga hu'na nelapate'nae'mo, Akaiya kotega siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'mogimo afe kafugamo ago alo hu'a mai'nae, hu'na hapa pai'nove. Asole vaya'mogimo lapayamukiki nehaya kavafe'mo lapava gemo afite'apae'mo he ti'a ani kava'mo hu'a ali'ya'mo ali'nae. ³ Ani gemo huva'monanafa lapakitapile'mo alita asaga huta nelapatetae'mo, ago alo hu'a mai'nae, huta hapa pai'nona gemo aigofe gemo ohane'nisigetapa alo hisayafe'mo mani konagatimogimo ali'na apate'noge'a lapakaetegamo u'nae. ⁴ Fiku yanage'a Masetoniya vaya'mogi nagae'e'mo lokae'a u'a lapakete'apae'mo, alo hu'a o'mai'nae, hu'a

hisageno'ae'mo lavagage hugiye. He, lavagage hisigeno'ae'mo lapakae'e'mo lapavagage hugiye. ⁵ Hugiya'mofe'mo nagesamo afi'nae'mo kanalenage'na konagatimogife'mo hapa paisuge'a hogote'a lapakaetegamo ugae. Ute'apae'mo apamigune, hutapa hu'naya ofalini monimo alo hutapa maigae. Hiyo, huta osugunanagi lapakaitapimo lapau'ninagetapa hugae.

⁶ Ina gemo hu'nae'mo, aise avina ya'mo nehakalaya vaya'mogimo aise ne'ya'mo aligae. Asole avina ya'mo nehakalaya vaya'mogimo asole ne'ya'mo aligae, hu'na lapa nepauve. ⁷ Aligaya'mofe'mo muki'amogitapamo lapamete lapamete hutapa lapaipafi'mo lapakesamo ne'afitapae'mo, ani agufa ofalini monimo malegaune, hutetapa ani kava hutapa hiyo. Fiku yanageno lapaipamo'mo kana hu'ninagetapa huge lagae'e mago vaya'mogi'e'mo lokiya gemo hisunagetapa huge hutapa hugayanagi lapamogaga ai'netapaeke'mo hiyo. Goti'a apamogaga ai'ne'a ne'malaya vaya'aife'mo hau ayamopafi'mo hau'niya'mofe'mae. ⁸ Goti'a mago'e huno fiku lapa maeno lapamisigeno muki afina'mo muki yatapimo mago'e huno havai te'nisigetapa muki alagepa ali'ya'mo afa'a aligae. ⁹ Ani kavafe'mo Goti mukufi'mo avo'mo kae male'niya gemo'a huno'ae'mo,

Ani fatago vekamo'a kagemi ya'amo alino fako huno kagemi ya'apimo ohane'niya vaya'aina apami'niye. Fatago kava'amo'mo muki afina'mo hanege

hanege huno hanegaiye,

huno hu male'niye. ¹⁰ Avina ya'mo nehakalaya vaya'mo avina ya'mo hakalesayafe'mo alino apamige ne'ya'mo ne'naya vaya'mo ne'ya'mo nesayafe'mo alino apamige huno alino ne'apamiya vekamo'a avina ya'mo alino lapamisigetapa hakalesaya avina yafe'mo hago, huno hisigeno hagesigetapa fatago kavatapileti'mo mago'e mago'e hutapa aligae. ¹¹ Goti'a afa'a alitapa apamisageno'ae'mo mago'e huno lapamisigetapa hisaya ofalini monimo alinituta apamisuna kavatileti'mo Gotife'mo hao ke hegae. ¹² Ani ali'ya'mo alitetapae'mo apaote vaya'mo kafu hu'naya vaya'aina hapa maesaya kava'age'mo afole o'aigifa havai teteno aino vali nelamiya kava huno Goti agi'ale'mo ali'a asaga hisaya kava'e'mo mago'e mago'e huno afole aigiye. ¹³ Lapakaemo hapa maetapa apamitetapa, Kalaisife'mo alagepa faigoko ge'ae'mo lagesa afiti fatago nehune, hutapa alita apave lisage'a agete'apae'mo, he lama gemo nehae, Kolitiyani vaya'mogimo Goti ge'amo akame nehu'a lagae'e muki vaya'e'mo magoke agufa apaipa apakesafati'mo afalu afalugana kava'mo nehae, hu'a hute'a Goti agi'ale'mo ali'a asaga hu'a ategae. ¹⁴ Goti'a lusi kava huno fiku lapa maeno lapami'niya'mofe'mo lapakaefe'mo hapau apayamopafi'mo hapau'ninage'a nunumu hu'a lapategae. ¹⁵ Goti'a lusi kava huno fiku laha maeno lami'niya kavatefe'mo haita ohapai'neta lavaya'aletike'mo afa gemo osuguna'monanafa Gotifeke'mo hao ke hegetao.

10

Polofe'mo hu'a faipa hu'a ate'nageno'ae'mo ge huno aeno apakase'niya gemae

¹ Polo'namo nagai'nimo lapao ke hove. Kalaisi'a yuna aipa vekamo mai'nenno yagu yaga gemo hu'niya agufa gemo hu'na lapa nepauve. Nagaemo lapaulagale'mo mai'ne'nae'mo koli nehu'na ge nosuva'monanafa lapakae'e'mo magokepi lokae'na o'mai'ne'nae'mo koli osu'na lokiya gemo nehuva vekamo'namo lapa nepauve. ² Nehuva'monanafa lapao ke he'nae'mo fiku yanage'na lapakaetegamo u'na mai'ne'na lagaefe'mo, ma mopafi vaya'ai kava'mo apakufamo hau'niya kava'mo nehae, hu'a apakesamo ne'afiya vaya'aife'mo koli osu'na himamu'nileti'mo lokiya gemo huguve. ³ Lagaemo ma mopafi'mo mai'netae'mo lagufafi'mo mai'nona'monanafa ma mopafi vaya'mogi nehaya agufa kava'mo huta lagufa'aletike'mo kame nosune. ⁴ Muki kame nehuna yatimo ma mopafi vaya'mogi ali'ne'a kame nehaya agufa ya'mo ohane'nifa Goti lokiya himamu'aleti'mo kame vaya'ai yafa kegi'ya'apimo aeta halagape vaisuna ya'mo hane'niye. ⁵ Lagaemo muki kame vaya'ai yatala no'apimo heta vayu hulita emiteta afepi ne'atona agufa kava'mo huta vaya'mogi himu'namu apakesamo ne'afiya kava'mo Gotitegamo kame hu'a ne'ate'a ge'amo amagi'a ne'atalaya kavatefe'mo nofi kita ne'apatone. Lagaemo muki apakesamo ne'afiya kava'amo alita nofi kita apateteta Kalaisi'mo akame hisaya kavategamo

apavalelituta ne'apatone. ⁶ Lapakaemo alagepa hutapa lakame hisagetae'mo latala u'a kame vayati'e'mo mai'naya vaya'aina apamagisuna kayo'mo alo huta male'none. ⁷ Amega apakufalefe'mo lapakesamo ne'afifiye. Kalaisi vaya'amo mai'none, hu'a apakesamo ne'afiya vaya'mogimo lagae'efe'mo, Kalaisi vaya'amo mai'nae, hu'a halate apaipafi'mo apakesamo afigae. ⁸ Ala kava ne'mo'a alino lami'niya himamutileti'mo alita hosu huta lapatesunafe'mo alino olami'nifa alita lokiya vaita lapatesunafe'mo alino lami'niye. Lami'niya himamu lokiya'alefe'mo mago'e hu'na lagitile'mo ali'na asaga hu'na atesuvafe'mo navagage osugiye. ⁹ Huno lamo'ya aisiyafeke'mo mani avo'mo nekae, hutapa lapakesamo o'afisayafe'mo mani gemo nehue. ¹⁰ Ani kavafe'mo mago vaya'amogi, mani avo'mo kae'niya gemo'mo kana hu'nigeno lokiya vai'niya'monanafa lagae'e'mo lokaeno mai'niya afina'mo ina agufa vekamo mai'nenno ge hu'niya ge'amo'mo afa gegana huno hane'niye, hu'a nehae. ¹¹ Ani vaya'mogimo ina kavafe'mo afisaya ya'mo hane'niye. Apakae'e'mo o'mai'netae'mo na agufa gemo avo'mo kae'nopi apakae'e'mo magokepi lokaeta mai'netae'mo magoke agufa himamutileti'mo hugune, hu'a apakesamo afigae.

¹² Mago vaya'mogimo apakai'api apaki'apile'mo ali'a asaga hu'a nehae. Lagaemo, ani agufa vaya'mo mai'none, huta hisupi aeta apakase'none, huta hisupi ani agufa

gee'mo koli nehune. Ani vaya'mogimo apakai'api kava'apileti'mo magoke magoke hu'a ali'a fako hu'a apate'apae'mo, ae'na agase'nofi aeno nagase'nifi, hu'a ali'a fako nehaya'monanafa alagepa hu'a afite'a o'age'nae. ¹³ Nehaya'monanafa lagaemo ali'yatilefe'mo mago'e huta lagitile'mo alita asaga huta olategaune. Ha'ao, Goti'a ali'ya'amo alisunafe'mo mopamo ago hakino lami'niya mopale'mo lapakaemo mai'naya folagapi'mo uta hakute'mo ali'ya'mo ne'alune. ¹⁴ Lapakaemo haku maleteno lami'niya mopale'mo o'maitapa malaga mai'naesinana lapakaetegamo o'u'nonesina'monanafa mopamo alino hakino lami'niya mopa haku'mo aeta agasetapakaetegamo Kalaisife'mo alagepa faigoko ge'amo alinita o'u'none. ¹⁵ Lagaemo hakutimo hane'niyana malaga vaya'ai ali'ya'apilefe'mo, alagepa ali'ya'mo ali'none, huta nosune. Lapakesa afita fatago nehaya kava'mo'a kosime kosime uno haisigetapae'mo ali'yatimo mago'e hutapa alita ala hutapa latesagetae'mo aeta lapakasetapae'mo visunafe'mo lavayagunagu huta lapakava mai'none. ¹⁶ Lagaemo alu vaya'aina hakino apami'niya ali'ya'apilefe'mo, alagepa ali'ya'mo ali'none, huta osuta lapakamelega vaya'aitegamo uta alagepa faigoko ge'amo hapa paigesune. ¹⁷ *Mago vekamo'a amogaga aisiyafe'mo hau'nisiyana Ala kava nefeke'mo amogaga aino, huno hu'niye.* ¹⁸ Apakai'apie'mo, Alagepa ali'ya'mo ali'none, hu'a nehaya vaya'mogi ala apaki'apimo o'aligafa Ala kava

ne'moke'mo, Alagepa ali'ya'mo ali'nae, huno hisige'apae'mo ala apaki'apimo aligae.

11

Polo'a agai'a'e aigofe apa vaya'efe'mo apava gemo hu'niya gemae

¹ Nagaemo mago aise'amo negi nagi gemo lapa paisugetapae'mo afa'a nageta natale'netapa afisayafe'mo nahau'niye. Ani gemo huva'monanafa nageta natale'netapa ge'nimo afa'a ne'afiye. ² Goti'a lapakaefe'mo, nagai'ni vayane, huno huteno hau ayamopafi'mo hau'niya kava huno lapakaefe'mo nahau nayamopafi'mo nahau'niya'mofe'mo magoke vekamo Kalaisi a'amo maisayafe'mo, apavale'na kamiguve, hu'na Kalaisife'mo ha pai'nove. Lapakaemo ve'e'mo lokaeno ohavae'niya a'mafa'nemo'a yaveyave kava'mo nehiya a'mafa'negana hutapa mai'nisage'na lapavaleli'na hai'na amisuvafe'mo nehuve. ³ Nehuva'monanafa nagalo'yavemo'a Ivife'mo aigofe geleti'mo agesamo fai'niya kava hu'a mago vaya'mogimo lapaipa lapakesamo ali'a hosu hu'a lapatesagetapa Kalaisife'mo lapaipafi'mo lapakesamo o'afitapa atalesaya kavafe'mo koli nehuve. ⁴ Mago vaya'mo ago e'naya vayanagi henaga'a esaya vayanagi lapakaetegamo e'a alu Yesufe'mo lagaemo aeta hakalo huta lapa opai'nona Yesufe'mo ae'a hakalo hu'a lapa pai'nisagetapa afa'a afigae. Alu aune'amo lagaeteti'mo o'ali'naya aune'amo lapakaemo ali'nisafi alu alagepa

faigoko gemo lagaetegati'mo o'afi'naya agufa alagepa faigoko gemo afi'nisafi hutetapa afa'a apaketapa apatale'netapa ge'apimo afa'a afigae.

⁵ Vae, hu'na, hogote'apa vayatapimogi ae'a apakase'naya apa vayatapimogi mago aise'amo ae'a o'nagase'nae, hu'na nagesamo ne'afuve.

⁶ Gemo ae'na hakalo hisuvafe'mo ali'a naya o'male'naya vekamo mai'nisuvana Goti ge'amo afi'na aeto hu'nove. Lagaemo muki afina'mo muki agufa kava'amo ago alita lapave li'none.

⁷ Nagaemo Goti alagepa faigoko ge'amo ae'na hakalo hu'na lapa nepai'nae'mo lapakaetegati'mo mago miya'nimo o'ali'na alagepa hutapa maisayafe'mo ali'na afepi nate'nova'mofe'mo nagaefe'mo, hosu kava'mo hu'niye, hutapa lapakesamo ne'affiye.

⁸ Lapakaetegamo u'na ali'ya'mo ne'aluge'apae'mo alu siosile alu siosile'mo mai'naya vaya'mogimo miya'nimo nami'nae. Lapa maesuvafe'mo apakae ya'mo kumaya aligekana hu'na ali'nove.

⁹ Lapakae'e'mo mai'ne'nae'mo mago yafe'mo kafu hu'nae'mo naha maetapa namisayafe'mo kanamo ali'na olapami'nove. Masetoniya kotega konaga'nimogi ohane'niya ya'mo alini e'a nami'nae. Muki ya'ale'mo naha maetapa yagaita natesayafe'mo kanamo ali'na olapami'novanage'na kanamo ali'na olapamiguve.

¹⁰ Kalaisi lama ge'amo naipafi'mo hane'nige'na alagi lama gemo hu'nae'mo, lapakaetegati'mo mago ya'mo o'ali'nova kavatefe'mo namogaga ne'auva gemo navayaleti'mo hisuvafe'mo muki Akaiya kotega mai'naya vayapati'mo mago vekamo'a

navayale'mo huno natafauno o'nategaiye.
¹¹ Na kava hige'naene. Lapakaefe'mo nahau
 nayamopafi'mo o'nahau'niya'mofe'mo nehufiye.
 Ha'ao. Goti'a ago nage'niye. ¹² Mago
 vaya'mogimo apakai'apie'mo apamogaga aisaya
 ka'mo agesayafe'mo, magoke agufa ali'ya'mo
 ne'alune, hu'a hute'a apamogaga o'aisayafe'mo
 lapakae ya'mo o'ali'novanage'na alagi o'aliguve.
¹³ Ani agufa vaya'mo aigofe apa vaya'mo
 mai'ne'a humi ne'apate'a apakesamo nefaiya
 vaya'mo mai'nae. Apakaemo apakai'apimo ali'a
 ai'a afe le'a Kalaisi apa vaya'amo ali'a hamale'a
 ne'apatae. ¹⁴⁻¹⁵ Satani'a agai'amo alino aino afe
 leno ha le enisole vekagana huno alino hamaleno
 ate'niya'mofe'mo aigofe apa vaya'mogi hisaya
 kava'apie'mo lahou o'aigune. Henaga'amo
 nehaya kava'apimo anona'apilefe'mo alino hano
 huno apategaiye.

*Kolitiyani vaya'aife'mo ge avoya gemo hapa
 pai'niya gema*

¹⁶ Halate lapa pai'nae'mo, mago'amogitapa
 nagaefe'mo, negi vekae, hutapa lapakesamo
 o'afiyo. Negi vekae, hutapa lapakesamo
 ne'afisayana nagai'nie'mo aise'amo namogaga
 aisuvafe'mo negi vaya'mo apaketapa
 ne'apatalaya kava hutapa nagetapa nataleyo.
¹⁷ Nagai'nie'mo namogaga ne'ai'nae'mo Ala
 kava ne'mo'a hu'niya agufa gemo osu'na
 negi vekagana hu'na nehuve. ¹⁸ Asole
 vaya'mogimo amega apakufale kavafe'mo
 apamogaga ne'aiya'mofe'mo nagai'nie'mo afa'a
 namogaga aiguve. ¹⁹ Nahau'nimogitapae, hu'na,

afitetapa age'naya vaya'mo mai'naya'mofe'mo
 negi vaya'mo afa'a apaketapa ne'apatalae.
²⁰ Mago vaya'mogimo ali'ya'apile'mo ali'a
 kalavusi hu'a nelapatafi mago yatapimo ali'a
 ne'nafi ane'aitefe'mo ali'a nelapatafi ali'a
 apaiyafi'mo nelapatafi apayamo ali'a ataleline'a
 lapaugosafi'mo lapamagige nehisayana
 afa'a apaketapa ne'apatalae. ²¹ Ani agufa
 kava'mo hisunafe'mo layamufa vaya'mo
 o'mai'nona'mofe'mo lavagage hiye.

*Polo'a ali'ya'mo ali'niya kavafe'mo ava gemo
 hu'niya gemae*

Mago vaya'mogi apakai'apie'mo apamogaga
 ne'aisayana negi vekagana hu'na koli osu'ne'na
 nagai'nie'mo namogaga aiguve. ²² Apakaemo
 Himulu nofi vaya'mo mai'nafiye. He, nagae'e'mo
 Himulu nofi vekamo mai'nove. Isaleli vaya'mo
 mai'nafiye. He, nagae'e'mo Isaleli vekamo
 mai'nove. Apakaemo Emalehamu aginagomo
 mai'nafiye. He, nagae'e'mo Emalehamu
 aginagomo mai'nove. ²³ Kalaisi ali'ya'ale'mo
 mai'nafiye. Negi vekagana agufa gemo
 nehu'nae'mo, ae'na apakase'nove. Mago'e hu'na
 lokiya ali'ya'mo ali'nove. Lekana opaisuna
 agufa afina'mo namagi'naya kavateti'mo
 ae'na apakase'nove. Mago'e hu'a kalavusi
 hu'a nate'nae. Mago'e hu'na muki afina'mo
 falisuva agufa kavategamo mai'nove. ²⁴ Naya
 magokayaga'a afina'mo Yu vaya'mogi nofi
 kayoteti'mo teti naeni'a afina'mo namagi'nae.
²⁵ Alu nofi vaya'mogi lole'e mago'e afina'mo
 kayoteti'mo namagi'nae. Magoke afina'mo

yafa kayoteti'mo namagi'nae. Lole'e mago'e afina'mo sipimo anipi'mo aeno lapane'nige'na ani'mo nesuva agufa kava hu'nove. Magoke afina'mo hani'ilaga'e feluga'e'mo solovala ani agotofule'mo mai'nove. ²⁶ Asole afina'mo nata ne'na umenitata hu'nove. Ani'mo he'niya yapati'mo lakae'na uge apatafau'a apamagite'a kumaya ne'aliya vaya'ai folagapi'mo u'na maige Yu konaga'nimogi namagigefe'mo hu'naya folagapi'mo u'na maige alu nofi vaya'mogi namagigefe'mo hu'naya folagapi'mo u'na maige hu'na falisuva kavategamo u'ne'na hu'na mai'nove. Alopa taonifi'mo u'na maige ka'me kotegamo u'na maige solovala ani'mo agotofule'mo u'na maige aigofe konaga vayatimogi folagapi'mo u'na maige hu'na falisuva kavategamo u'ne'na hu'na mai'nove. ²⁷ Lusi ali'ya'mo alige alaga nahaenge asole afina'mo nau okalege naga tege anife'mo nahauge asole afina'mo ne'ya'mo o'nege yasimo nahauge kukena'nimo ohanenge hu'na mai'nove. ²⁸ Mago'e hu'na kana ya'mo ali'ne'nae'mo muki afina'ae afina'ae'mo siosi vaya'aife'mo lusi kava hu'na nahausoli hu'ne'na nagesa ala'amo afite'na mago'e hu'na kanamo ne'aluve. ²⁹ Ina lagimo lokiya'apimo nohanefi ani kava huno nagae'e'mo lokiya'nimo nohane. Ina lagimo ali'a apago'ya faitalage'a asagau'a ne'aifi naipamo nele. ³⁰ Alopa ka'mo ohane'nisige'na nagai'nie'mo namogaga aisuva ka'age'mo hane'nisiya'mo'mo lokiya no'vauva kavafe'mo namogaga ai'na ge huguve. ³¹ Ala kava

netimo Yesu Kalaisi Goti'amo Afo'amofeke'mo muki afina'mo agi'ale'mo alita asaga huta ne'atona vekamo'a, aigofe gemo nosiye, huno nage'niye. ³² Nagaemo Namasakasi taonifi'mo mai'nogeno'ae'mo kini vekamo agi'amo Aletasi aiyafi'mo mai'niya vekamo taonifi'mo mai'naya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a kalavusi hu'a natesayafe'mo ati vaya'amo alino apate'nige'a u'a yafa kegi'ya kipate'mo yagai'a mai'nae. ³³ Yagai'a mai'naya'monanafa nagaemo hona yuvapagana yapi'mo hai'na mai'noge'a yasi kateti'mo ali'a natage'na lami'na malaga asagau'na ai male'na naune hetale'na u'nove.

12

Polo'a alagamuna agegekana huno age'niya kavafe'mo ava gemo hu'niya gemae

¹ Nagai'nie'mo namogaga aisuvana naha o'maegaiye. Atale'na Ala kava ne'mo'a alino nave li'nige'na alagamuna agegekana hu'na age'nova kavafe'mo lapa paiguve. ² Nagaemo mago Kalaisipi'mo ne'maiya vekamo age'nove. Akeya'vilaga fotini'a kafugamo Goti'a ani vekamo avalelino haino napa tali koku'napi'mo ate'niye. Agufafi'mo mai'nifi o'mai'nifi hu'na o'age'novana Goti'a age'niye. ³ He, ani vekamo age'novana agufafi'mo mai'nifi o'mai'nifi hu'na o'age'novana Goti'a age'niye. ⁴ Goti'a Palanaisi kote'mo avalelino haino ate'niyanage'a afa'a ae'a hakalo osisaya agufa gee'mo Goti'a, ge osuvo, huno ha pai'niya gemo afi'niye. ⁵ Nagaemo ani vekae'mo namogaga aiguva'monanafa

nagai'nie'mo namogaga o'aigufa nayamufa nosuva kavafe'mo afa'a namogaga aiguve. ⁶ Nagaemo nagai'nie'mo namogaga aiguve, hu'na hisuvana negi gemo osu'na lama gemo huguva'monanafa nagai'nie'mo namogaga aite'na nagi'nile'mo afa'a ali'na asaga osuguve. Nehuva kava'mo agege nehuva gemo afige nehutapae'mo nagaefe'mo alagepa hutapa lapakesamo afisayafe'mo nahau'niye. Fiku yanagetapa mago'e hutapa nagi'nile'mo alitapa asaga hutegae.

⁷ Goti'a mago'e ya'mo alino nave li'niya'monanafa ani yatefe'mo nagi'nile'mo ali'na asaga hu'na o'natesuvafe'mo mago aufe'e yakana yateti'mo nagufale'mo namagi'niye. Ani yatefe'mo nagi'nile'mo ali'na asaga hu'na o'natesuvafe'mo Satani apa veka'amo'mo eno namagi'niye. ⁸ Nagaemo ani kava'mo hu'niya kavatefe'mo Ala kava nefe'mo lole'e mago'e afina'mo, alika atalo, hu'na aukaya hu'na ge hu'nove. ⁹ Hu'na aukaya hu'nova'monanafa naha paino'ae'mo, Fiku kaha mae'na kamisugeno kaha maesiya'mo'mo alagimae. Na kava hinage'naene. Himamu'nimo'a lokiya no'vaiya kavateti'mo alagepa huno afole ne'aiye, huno naha pai'niya'mofe'mo Kalaisi himamu'amo nagaete'mo emineno hanesiyafe'mo lokiya no'vauva kavafe'mo amuse hute'na namogaga aiguve. ¹⁰ Aiguva'mofe'mo Kalaisi agi'alefe'mo lokiya no'vauva kavanagi hu'a faipa hu'a ne'nataya gegi kafu nehuva kavanagi apaini hu'a

ne'nataya kavanagi hanageke ya'mo ne'aluva kavatefenagi hu'na lusi kava hu'na namogaga aiguve. Na kava'mo hige'naene. Lokiya no'vai'nae'mo lokiya vai'na mai'nova'mofe'mae.

Polo'a Kolitiyani vaya'aife'mo agesamo afi'niya gemae

¹¹ Negi vekagana hu'na negi gemo hu'nova'monanafa ani kavatefe'mo alita he titapa nate'nae. Naha maetapa nagi'nile'mo alita asaga hutapa nate'naesinana kanale kava'mo hu'naesine. Afa vekamo mai'nova'monanafa hogote'a ae'a apakase'naya apa vayatapimogi ae'a o'nagase'naya vekamo mai'nove.

¹² Nagaemo apa vaya'mogi nehaya agufa alagena kava'mo lapakaetegamo hu'nove. Nagaemo hanageke ya'mo ali'ne'nae'mo o'atale'na atafau'na alagi hu'ne'na Goti'a alino apave li'nige'a hapau ne'aiya agufa aune kava'mo hu'nove. ¹³ Na agufa kavatefe'mo siosi'ale siosi'ale'mo mai'naya vaya'ai apakamelaga mai'nae. Lapakaemo apakamelaga o'mai'naya'monanafa magoke kavateti'mo yagaitapa natesaya agufa kava'mo osu'nova kavatefe'mo apakamelaga mai'nae. Vaehae, nahau'nimogitapae, hu'na, ani hosu kava'nimo alita ataleyo.

¹⁴ Lole afina'mo utesige'na hemenimo halate lapakaetegamo u'na maisuvafe'mo alo hu'na mai'nove. Nagaemo kagemi yatapimo alisu-vafe'mo o'nahau'niya'monanafa lapakaeke'mo alisu-vafe'mo nahau'niya'mofe'mo alagepa hu'na maisuvafe'mo yagaitapa natesaya agufa

kana ya'mo ali'na olapamiguve. Lapakaemo ago age'nayana mafa'ne'apimogi ita'api afo'apimogimo alagepa hu'a maisaya ya'mo ali'a anupa hu'a malesaya kava'mo ohane'nifa ita'api afo'apimogige'mo mafa'ne'apimo alagepa hu'a maisaya ya'mo ali'a anupa hu'a malesaya kava'mo hane'niye. ¹⁵ Hane'niya'monanafa nagaemo lapa maesuvafe'mo lusi kava huno nahau'niyanage'na muki ya'nimo afa'a atalegauve. He, lapa maesuvafe'mo alagepa hu'na ne'mauva kava'ni'e'mo afa'a atalegauva'monanafa lapakaefe'mo nahau nayamopafi'mo nahau'niya kava'nimo'a kosime kosime nehaigeno'ae'mo lapakaemo nagaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapau'niya kavatapimo'a aise aise huno lapaume lapaume nelamiye. ¹⁶ Nelamiya'monanafa mago'amogitapamo hutapae'mo, Alagepa huno maisiyafe'mo yagaita atesuna agufa kana ya'mo alino olami'niya'monanafa humi nami gemo nehiya vekamo mai'niya'mofe'mo aigofe geleti'mo huno latafauno late'niye, hutapa nehae. ¹⁷ Nagaemo mago vaya'mo ali'na apate'noge'apae'mo lapakaetegamo u'naya vaya'aiteti'mo aigofe gemo hute'na mago yatapimo kumaya'mo ali'nofiyе. ¹⁸ Nagaemo Taitasina ali'na he ti'na atete'na mago konagatimo'e'mo ali'na anate'noge'ana lokae'ana u'na'ae. Taitasi'a uno'ae'mo lapakaefe'mo aigofe yuna gemo huteno mago yatapimo kumaya'mo ali'nifiye. Nagae'e agae'e'mo magoke la'aipa la'agesamo ali'neta'a magoke kate'mo o'u'no'afiye.

19 Lapakaemo mani gemo alita lekana paitetapae'mo, laulagale'mo halate apakai'api hapa maesiya gemo nehae, hutapa lapakesamo ne'afifiye. Ha'ao, Kalaisipi'mo mai'netae'mo Goti aulagale'mo ani gemo nehune. Nahau nayamopafi'mo nahau'niya vaya'nimogitapae, hu'na, muki kava'mo nehutae'mo lapa maesuna kava'e'mo nehune. 20 U'na lapakesuvana o'nahau'nisiya kava'mo hutapa mai'nisage'na lapakesufi hu'na hute'na koli nehuve. O'nahau'nisiya kava'mo nehisayana nagae'e'mo olapau'nisiya kava'mo lapakaetegamo huguve. Hosu kavanagetapa ge vaige lapaipa kafa hapaege falo gemo huge lapaote lapaote hutapa maige huta faipa hutapa apatege sumi sumi gemo huge lapakufamo avalelitapa haige lapano aege hutapa ne'maiye. 21 Fiku yanage'na halate lapakaetegamo visugeno'ae'mo Goti'nimo'a lapaulagale'mo navagage hisiya ya'mo alino namigiye. Hogotetapa asole vaya'amogitapamo kavatapile'mo o'yagaitapa o'ani'ya kava'mo huge kumai kava'mo huge afela afugana hutapa hosu lapa'ye huge hutapa mai'nisaya vaya'mogitapamo halate lapaipamo alitapa afe ole'nisayana yulagefa aiguve.

13

Ehetapiye, huno hu'niya gema

1 Hemenimo napa tali afina'mo u'na lapakegauve. *Agoti hugefe'mo lole vekala'mofi lole'e mago'e vaya'mogimofi hu'a apavayafati'mo hisaya gemo lama gemo afole aigiye, huno*

hu'niye. ² Nagaemo napa tu afina'mo lapakaetegamo u'na lapakae'e'mo lokae'na mai'ne'nae'mo hogote'na hosu kava'mo hu'naya vaya'aife'mo, ehetafiye, hu'na lapa pai'nove. Lapa pai'novanage'na hemenimo lapakae'e'mo u'na lokae'na o'mai'ne'nae'mo halate hogote'na muki hosu kava'mo hu'naya vaya'aife'mo, u'na lapakege'nae'mo afa'a olapategauve, hu'na lapa nepauve. ³ Mani gemo Kalaisi avayamo ali'na nehuve, hu'na ali'na lapave lisuvafe'mo lapau'niyanage'na afa'a ali'na lapave liguve. Kalaisi'a lapakaete'mo ayamufa nosiya vekamo o'mai'nifa lapakaepi'mo lokiya ali'ya'mo ne'aliya vekamo mai'niye. ⁴ Malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a ate'nageno'ae'mo lokiya'amo ohane'niya'monanafa hemenimo Goti himamu'aleti'mo afa'a ne'maiye. Ani kava huta agae'e'mo magokepi lokaeta mai'netae'mo lokiyatimo ohane'niya'monanafa lagaemo lapakaetegamo utae'mo Goti himamu'aleti'mo agae'e'mo afa'a mai'neta ali'ya'amo aligune.

⁵ Lapaipa lapakesafi'mo alita fako hutapa lapaketapae'mo, Kalisitini vaya'mo mai'neta lagesa afita fatago hu'nopi osu'nopi, hutapa lapamalageka hutapa lapakegeyo. Lapakaitapimo lapamete lapamete hutapa alita fako hutapa lapakeyo. Yesu Kalaisi'a laipafi'mo ne'maiye, hutapa o'age'nafiye. Lapaipafi'mo o'mai'nisiyana haitapa ohapaitapa haita metale'nae. ⁶ Lapamalageka hutapa lapakegaya'monanafa lapakaemo lagetetapae'mo, hai'a me otale'nae,

hutapa hisaya gee'mo lapakava mai'ne'na navayagunagu hu'na mai'nove. ⁷ Lapakaemo hosu kava'mo osisayafe'mo Gotife'mo nunumu huta nelapatone. Lapakaemo lagetetapae'mo, Pologimo alagepa ali'ya ne'aliye, hutapa lagesayafe'mo nunumu osuta alagepa kava'mo hisayafeke'mo nunumu huta nelapatone. Lapakaemo alagepa kava'mo hisagetae'mo lapaulagale'mo hai'a metale'naya vayakana huta mai'nisunana kanalene. ⁸ Lagaemo lama gemo akame nehaya vaya'aife'mo lama gele'mo alita afepi atesuna himamutimo ohane'nifa lama gele'mo alita asaga huta atesuna himamutike'mo hane'niye. ⁹ Ani kavatefe'mo lapakaemo alagepa kava'mo nehutapae'mo lapayamufa hutapa mai'nagetae'mo lapakaetegamo layamufa nosuna'monanafa lamogaga ne'aune. Alagepa kava'mo hutapa aita hapaitapa maisayafe'mo lahau'niye. ¹⁰ Lapakaemo alagepa kava'mo nehisage'na lapakaetegamo u'nae'mo Ala kava ne'mo'a alino nami'niya himamu'aleti'mo lokiya gemo osisuvafe'mo lapakae'e'mo magokepi lokae'na o'mai'ne'nae'mo mani gemo avo'mo nekaove. Ali'na hosu hu'na lapatesuvafe'mo himamu'amo alino o'nami'nifa ali'na lokiya vai'na lapatesuvafeke'mo himamu'amo alino nami'niye.

Ge apamamae'niya gemae

¹¹ Konaga'nimogitapae, hu'na, hemenimo ge'nimo alagi hu'na hano huvanagi lapamogaga aitapa mai'netapa kavatapimo alita api aitapa maiyo. Hiyo, hu'na avo'mo kae'nova

gemo afitetapa akame hiyo. Magoke lapaipa lapakesamo alitetapa maiyo. Alagepa hutapa magokepi lokaetapa maigeno'ao Goti'a hapau apayamopafi'mo hapau'nige'a alagepa hu'a magokepi lokae'a ne'maiya kava'mo aepa vekamo'a lapakae'e'mo magokepi lokaeno maino. ¹² Konaga kava'mo hutapa lapakaitapimo lapaetapa netetapa maiyo. ¹³ Muki apaote vaya'mogimo ge lapamamae'nae. ¹⁴ Ala kava ne'mo Yesu Kalaisi'a muki'amo fiku lapa maeno lapamino. Goti'a muki'amogitapae'mo hau ayamopafi'mo hau'niya kava'amo lapaipafi'mo haneno. Aote Auneme'amo'mo muki'amogitapa'e'mo afalu afalu huno magokepi lokaeno maino. He, lama ge.

Saufa Kotalake Gemae
The New Testament and Portions of the Old Testament
in the Keyagana Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Keyagana long
Niugini

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Keyagana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

dec78c50-71b7-5d19-97bf-bf625abcf44